

Digitalisering af viden om skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet

Kortlægning og opsamling 2023

Indhold

1.	Resume	4
2.	Fremgangsmåde	5
2.1	Udpegninger foretaget i skove forvaltet af Naturstyrelsen	7
2.2	Fredninger efter naturbeskyttelsesloven kapitel 6	7
2.3	Tilskud efter skovloven kapitel 5	7
2.4	Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven § 3	8
2.5	Registrerede af bevaringsværdige egekrat (skovloven § 6)	8
2.6	Kortlagt habitatskov (skovnaturtyper omfattet af habitatdirektivet)	8
3.	Kategorier af driftsrestriktion/beskyttelse	9
3.1	Urørt skov	9
3.2	Græsningsskov	10
3.3	Stævningsskov	10
3.4	Plukhugst	10
3.5	Hugst efter godkendelse	11
3.6	Løvtræsbinding	11
3.7	Anden ekstensivering af skov	11
3.8	Anden naturvenlig skovdrift	11
3.9	Bevaring af egekrat	12
3.10	Bevaring af andre krat	12
3.11	Skovbevokset mose	12
3.12	Habitatskov	12
4.	Resultater af kortlægning	14
4.1	Skovbevoksede arealer med driftsrestriktion/beskyttelse	14
4.2	Arealer, der ikke er medtaget i kortlægningen	17
5.	Opdatering af data	18
5.1	Naturstyrelsens skove	18
5.2	Fredninger	18
5.3	Tilskudssager	18
5.4	NBL §3 beskyttet natur	18
5.5	Egekrat	18
5.6	Skovnaturtyper	18
6.	Referencer	19
	Bilag 1. Beskyttelsestyper	20
	Bilag 2. Kort over beskyttelsestyper	21
	Bilag 3. Kort over beskyttede enkelttræer	25
	Bilag 4. Notat vedrørende udpegning af urørt skov på statens arealer	26

1. Resume

I delaftale om Investeringer i et fortsat grønnere Danmark (4. december 2021) indgår udarbejdelsen af en skovplan, herunder en digitalisering af viden om skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet. Opgaven med digitalisering og udstilling af viden om skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet er tidligere anbefalet af Skovrådet (2020) og leverancen er ligeledes beskrevet i det nationale skovprogram (2018).

Det nationale skovprogram (2018) (<https://mim.dk/natur/nationalt-skovprogram/>) indeholder målet om, at *"mindst 10 pct. af Danmarks samlede skovareal frem mod 2040 har natur og biologisk mangfoldighed som det primære driftsformål"*. Målet omfatter *"naturmæssigt værdifulde skove med en binding, der har et biodiversitetsformål og sikrer, at evt. træproduktion sker under udviklede hensyn til biodiversiteten. Det kan være arealer, der er beskyttet efter skovloven, naturbeskyttelsesloven eller ved konkret fredning samt skovarealer, der administreres af Naturstyrelsen, og hvor det er fastlagt, at biodiversitet er hovedformålet med driften. I målopfyldelsen indgår fx skove udlagt til urørt skov og anden biodiversitetsskov, kortlagte Natura 2000 skovnaturtyper, registrerede egekrat og § 3beskyttede moser med bevoksning af løvskov eller blandet løv- og nåleskov"*.

Af det nationale skovprogram fremgår det, at *"Miljøstyrelsen udarbejder en oversigt og et kort over alle skovarealer, der er omfattet af en beskyttelse af hensyn til biodiversiteten. Kortet vil vise de beskyttede skovarealer og typen af beskyttelse. I den tilhørende rapport beskrives arealtype, og hvilke af disse, der fremover kan medregnes i opgørelsen af 10 pct.-målet. Rapporten vil blive lagt på Miljøstyrelsens hjemmeside og kortlagt på Miljøportalen"*.

Denne rapport viser Miljøstyrelsens samlede opgørelse over skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet. Opgørelsen har samlet og kvalitetssikret data fra tilgængelige kilder i et fælles kortlag, der vil blive offentliggjort på MiljøGIS og Danmarks Miljøportal. Det samlede kort består af registrerede arealer i skove, hvis driftsrestriktioner har til formål at sikre og fremme biodiversiteten.

Store dele af opgørelsens data stammer fra eksisterende databaser, hvor arealerne allerede er digitaliserede. De resterende registreringer er udarbejdet ved manuelle screeninger af ikke-digitaliseret sags- og fredningsmateriale samt overlapsanalyser. Alt data er blevet tilpasset til en universel tabelstruktur og er kategoriseret i 13 beskyttelsestyper.

Samlet er viser opgørelsen, at der i alt er 120.255 ha skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet. Dette svarer til ca. 18,8% af de samlede ca. 641.000 ha skov i Danmark (9). Størstedelen af arealerne med driftsrestriktioner er registreret som "Urørt skov", "Skovbevokset mose" og "Habitatskov", mens "Stævningssskov" og "Bevaring af andre krat" udgør den mindste del af skovarealerne.

2. Fremgangsmåde

Datakilder

Digitalisering og sammenstilling af data er foretaget i 2022-23 af Miljøstyrelsen ved at gennemgå driftsrestriktioner, som vedrører følgende kilder til oplysning om beskyttelser, aftaler, udpegninger og kortlægninger på skovbevoksede arealer:

- Udpegninger foretaget i skove forvaltet af Naturstyrelsen
- Fredninger efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6
- Tilskud efter skovlovens kapitel 5
- Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3
- Registrering af bevaringsværdige egekrat efter skovlovens § 26
- Kortlagt habitatskov (skovnaturtyper omfattet af habitatdirektivet).

For en del fandtes der eksisterende registreringer, mens det i andre tilfælde var nødvendigt med en ny registrering eller digitalisering af de omfattede skovbevoksede arealer.

Kategorier

For hvert areal er datakilden registreret sammen med en af de 13 kategorier af driftsrestriktion/beskyttelse (bilag 1):

- Urørt skov
- Græsningskov
- Stævningskov
- Plukhugst
- Hugst efter godkendelse
- Løvtræsbinding
- Anden ekstensivering af skovbrug
- Anden naturvenlig skovdrift
- Bevaring af egekrat
- Bevaring af andre krat
- Skovbevokset mose (§3)
- Habitatskov

Tabelstruktur

Data fra de ovennævnte kilder, har forskellige strukturer og informationer og det har derfor været nødvendigt at fremstille en universal tabelstruktur, som datakilderne blev tilpasset efter. Tabelstrukturen kan ses i Tabel 1, som viser navne og en beskrivelse af de enkelte kolonner, der kan findes i attributtabellerne for de individuelle kortlag.

Bes_type, Opr og Areal_ha er alle de primære kolonner, som skal være udfyldt for de enkelte skovbevoksede arealer. Link, ID og Navn er kolonner, som kun udfyldes for enkelte af datakilderne. Disse kolonner må derfor gerne indeholde nulværdier. ObjectID, SHAPE, Shape_lenght og Shape_area er alle kolonner, som ArcGIS automatisk tilføjer til attributtabellen, når et nyt kortlag oprettes. De er derfor ikke relevante for denne opgørelse og kan oftest ignoreres.

Tabel 1: Universal tabelstruktur, som alle områder blev tilpasset efter.

Kolonnenavn	Beskrivelse
ObjectID	ArcGIS standard kolonne. Viser områdets unikke ID i databasen.
SHAPE	ArcGIS standard kolonne. Viser, hvilken geometri området er gemt som.
Bes_type	Beskyttelsestypen, som det givne område er blevet tildelt.
Link	Kun relevant ved fredninger. Linket fører til det givne fredningsdokument.
Opr	Områdets oprindelse. Alle områder stammer fra en af de seks datakilder beskrevet i dette afsnit.
ID	Egekrat og fredninger har et ID, som bruges til at identificere dem i deres respektive databaser.
Navn	Områdets navn.
Areal_ha	Områdets størrelse i hektar.
Shape_lenght	ArcGIS standard kolonne. Viser områdets længde i meter.
Shape_area	ArcGIS standard kolonne. Viser områdets areal i m ² .

2.1 Udpegninger foretaget i skove forvaltet af Naturstyrelsen

Disse arealer omfatter skove som forvaltes af Naturstyrelsen. Naturstyrelsens skove er beskyttet ved en politisk beslutning og forvaltes inden for rammerne af overordnede retningslinjer, der gør sig gældende for skovens individuelle forvaltningsplaner.

Data vedrørende Naturstyrelsens skove er hentet direkte fra Naturstyrelsens GIS-server. Serveren indeholder kort over Naturstyrelsens græsnings-skove, stævningsskove, skovbevoksede moser, egekrat og urørt skov. For de urørte skove arbejder Naturstyrelsen på en præcisering af datagrundlaget og nærværende data indeholder tillige bruttoarealerne for kommende Naturnationalparker hvis udstrækning kan blive justeret i forbindelse med planarbejdet. Det samlede areal af urørt skov må derfor forventes at blive justeret i forbindelse med kommende konkretiseringer. De fleste af kortlagene blev tilføjet til opgørelsen uden yderligere justering foruden en tildeling af den relevante beskyttelsestype. Naturstyrelsens arealer, som forvaltes efter princippet naturnær skovdrift indgår ikke i denne opgørelse.

Naturstyrelsens samlede kort over urørte skove indeholder arealer, der er udpeget til at være urørte inden 2040. Nogle af disse områder overlapper med udpegningerne af urørt skov fra 2018-2021, og er derfor blevet sorteret fra således de ikke indgår i denne opgørelse.

2.2 Fredninger efter naturbeskyttelsesloven kapitel 6

Fredning jf. naturbeskyttelsesloven kapitel 6 er et redskab til at beskytte landskaber, naturen, dyr og planter og deres levesteder. Fredninger indeholder jf. naturbeskyttelsesloven § 38 en række bestemmelser, som beskriver fredningens formål og retningslinjer, herunder påbud og forbud de påbud og forbud vedrørende arealernes anvendelse, der skønnes nødvendige, for at fredningsformålet kan opnås. Bestemmelserne i en fredning er juridisk bindende og tinglyst. I denne kortlægning er alle nuværende fredninger i Danmark screenet i forhold til deres bestemmelser og beskyttelse af skovens biodiversitet. Der er udvalgt en omfattende mængde fredninger, hvor indholdet er blevet gennemgået med henblik på at finde de konkrete skovbevoksede arealer, som er underlagt driftsrestriktioner til fordel for biodiversiteten. Ved konstateret beskyttelse er skovarealerne registreret på kort og tildelt en eller flere beskyttelsestyper svarende til bestemmelserne i fredningen. I sager, hvor beskyttelsestypen var svær at bestemme eller skovbeskyttelsen har været svag, er fredningsbestemmelserne blevet gennemgået med skov- og fredningsfaglige medarbejdere i Miljøstyrelsen. Områder som parker og kirkegårde, der kan indeholde grupper af træer med beskyttelse, er ikke medtaget i opgørelsen.

Fredninger med bestemmelser for egekrat er ikke medtaget i denne opgørelse. Disse fredninger har altid et overlap med kortlaget for bevaringsværdige egekrat, som er af nyere karakter. Da bevaringsværdige egekrat er beskyttet gennem skovloven og helt eller delvist sikret ved tinglysning, kan overlap undgås ved at unklade et polygon for fredningen.

2.3 Tilskud efter skovloven kapitel 5

Jf. skovlovens kapitel 5 kan der gives tilskud til skovprojekter, som er til gavn for biodiversiteten og/eller bæredygtigt skovbrug. Tilskudssagerne er hentet fra kortlaget 'aftaler om natur, tinglyst' i MiljøGIS - Miljøstyrelsens database med geodata om miljø- og naturoplysninger - under fanen "aftaler om natur". Til denne opgørelse er der anvendt data vedr. 'privat urørt skov' og 'anden ekstensivering af skov' fra kortlaget.

Kortlagets data om tinglyste aftaler om sammenhængende arealer og vådområder er ikke medtaget i denne opgørelse. Tidsbegrænsede aftaler med tilskud til græsnings- og stævningsskove er heller ikke medtaget i denne opgørelse.

2.4 Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven § 3

Beskyttet natur, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, er vejledende registreret og kan ses på Danmarks Miljøportals Arealinformation. I denne kortlægning er registreringen af beskyttede moser relevant, da disse kan være bevokset med skov og samtidig bevare § 3-beskyttelsesstatus som mose.

Laget med beskyttet natur er udarbejdet ud fra en overlapsanalyse mellem § 3 natur i Danmarks Miljøportals Arealinformation og Aarhus Universitets Basemap04¹ [2]. Basemap er et nationalt kort over arealanvendelse/arealdække. Kortet er senest opdateret i 2021, så der kan være nogle unøjagtigheder i forhold til de nuværende tilstande. I Basemap findes en række underkort, der bl.a. indeholder et kortlag over træbevoksede områder i Danmark. Skovkortet er opdelt i fem underkategorier hvor kategorierne "Trædække" og "Skov/skovrejsning" er udvalgt til denne analyse. De resterende tre kategorier med træer er blevet fravalgt, da de ikke har biodiversitet som hovedformål ("Juletræer", "Plantager" og "Energiskov").

Et kortlag med beskyttede moser blev hentet direkte fra Danmarks Miljøportals Arealinformation. Da dette kortlag indeholdte registrerede moser, med status 'ikke gældende', 'forslag', 'kladde' eller 'ukendt' med blev disse sorteret fra. Yderligere blev alle moser, der ikke havde nogen form for overlap med de valgte skovlag fra Basemap fjernet. De resterende moser blev til sidst tilpasset, så kun arealerne med direkte overlap af skovkortet var tilbage.

Overlapsanalysen resulterede i en stor mængde af meget små polygoner, placeret langs kanten af de uredigerede beskyttede moser. Disse små polygoner er sandsynligvis ikke reelle skovbevoksede moser, men i stedet et produkt af Basemaps opløsning. Skovlaget i Basemap er opbygget af kvadrater på 10x10 meter, hvilket omdanner kurvede afgrænsning til kantede linjer. Det skaber en del overlappolygoner i områder, hvor skove og moser ligger meget tæt uden et reelt overlap. Alle skovbevoksede moser, der ikke strakte sig mere end fem meter ind i en uredigeret beskyttet mose blev derfor fjernet, for at undgå støj og unødvendige polygoner.

2.5 Registrerede af bevaringsværdige egekrat (skovloven § 6)

Bevaringsværdige egekrat skal bevares som egekrat jf. skovlovens § 26. Registrering og klassificering af bevaringsværdige egekrat er gennemført i perioden 1998-2008 og offentliggjort på MiljøGIS - Miljøstyrelsens database med geodata om miljø- og naturoplysninger - under fanen "Bevaringsværdigt egekrat". Disse data er hentet og implementeret i denne opgørelse uden nogen yderligere redigering.

2.6 Kortlagt habitatskov (skovnaturtyper omfattet af habitatdirektivet)

Skovnaturtyperne er hentet fra den seneste opgørelse over skovnaturtyper i MiljøGIS 'Skovnaturtyper 2016-2019', der er kortlagt af Miljøstyrelsen mellem 2016 og 2019. Skovene har fået tildelt den relevante beskyttelsestype og er implementeret i opgørelsen uden yderligere redigering. Disse arealer er beskyttet af habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer) som forpligter EU's medlemslande til at bevare udvalgte naturtyper og arter, der er karakteristiske, sjældne eller truede i EU. De omfattede skovnaturtyper er oplistet i afsnit 3.12.

---

¹ Aarhus Universitet, Institut for Miljøvidenskab fraskriver sig ethvert ansvar for hvordan og til hvilke analyser kortet anvendes. Ligeledes gøres opmærksom på at Basemap03 ikke er juridisk bindende og heller ikke er egnet til sagsbehandlinger vedrørende arealanvendelse.

3. Kategorier af driftsrestriktion/beskyttelse

Områderne i opgørelsen er blevet inddelt under en af de 13 kategorier af driftsrestriktioner/beskyttelse, som er beskrevet i dette afsnit. De fleste kategorier bygger på eksisterende driftsformer (plukhugst, urørt skov, græsningsskov mm.) eller naturtyper (habitatskov, bevaringsværdige egekrat, skovbevoksede moser mm). De resterende kategorier er udarbejdet for at kunne klassificere de områder, der havde for brede driftsrestriktioner til at passe ind i de definerede beskyttelsestyper.

3.1 Urørt skov

Formålet med udlægning af urørt skov er at sikre og øge biodiversiteten ved varigt at sikre stabile levesteder for arter knyttet til skov.

Eftersom der findes flere beskrivelser af urørt skov, skal nedenstående ses som et sammendrag af principperne for privat urørt skov med tilskud og urørt skov på Naturstyrelsens arealer.

Med urørt skov forstås forstligt urørt - dvs. skovdriften er ophørt og træ og anden vegetation ikke fjernes fra arealet. I den urørte skov forynger skoven sig selv uden at plante eller så. Jordbunden lades uforstyrret, dvs. der sker ingen jordbearbejdning, ligesom der ikke anvendes gødning, kemisk bekæmpelse eller kalkning. Skovens naturlige hydrologi skal tilgodeses med mindre det afstedkommer u hensigtsmæssige indvirkning på naboarealer.

I den urørte skov sker der ikke udsætning eller fodring af naturligt forekommende vildt. Undtagelsesvist kan træer fældes, fx hvis det er til gunst for biodiversiteten eller til gene for borgere, friluftlivet eller kulturværdier. Fældede træer efterlades i skoven som dødt ved. Græsning og andre plejetiltag kan ske, hvis det er til fordel for biodiversiteten ligesom hensyn til bl.a. friluftslivet og fortidsminder kan tilgodeses.

Lysåbne naturarealer mindre end 20 hektar, som ligger omkranset af urørt skov, indgår og medregnes i arealopgørelsen af urørt skov på Naturstyrelsens arealer. Det er vigtigt at bemærke at Naturstyrelsens nuværende GIS-kort viser udpegninger af urørt skov som større sammenhængende arealer, da der er et ønske om at forvalte lysåbne og skovbevoksede arealer i sammenhæng. Udpegningerne viser derfor ikke de præcise arealer, men i stedet de områder, hvori der indgår urørt skov. En mere detaljeret beskrivelse af Naturstyrelsens udpegninger af urørt skov kan findes i Bilag 4. Naturstyrelsen forventer at have en detaljeret opdatering af deres kortlag klar i løbet af 2023, hvorefter en præcis opdeling af de forskellige naturområder vil være tilgængelig.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Urørt skov, som er beskyttet ved tilskud til privat skov med vilkår om tinglysning
- Urørt skov, beskyttet ved fredning
- Urørt statsskov (Naturstyrelsen) udlagt ved politisk/administrative bestemmelser

3.2 Græsningsskov

Græsningsskove er skovområder, hvor et græsningstryk over tid påvirker skovens udseende og udvikling [4]. Denne opgørelse indeholder arealer, hvor husdyr står for afgræsningen, samt dyrerehavet med stort græsningstryk fra hjortevildt.

Græsningsskove indeholder mange lysåbne arealer, der indgår i en dynamisk mosaik med skovbevoksede arealer. Det skyldes, at opvækst af ny vegetation ofte vil blive græsset ned af de store dyr på området. Det giver en stor variation i skovbilledet og danner gode vækstforhold for planter, insekter og andre organismer, der kræver lys for at overleve. Der kan derfor forekomme større pletter med sparsom trævækst på de digitaliserede arealer.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Græsningsskove beskyttet ved fredning.
- Græsningsskove på Naturstyrelsens arealer.

3.3 Stævningsskov

Stævning er en gammel driftsform, der udnytter hjemmehørende løvtræsarters evne til at sætte skud fra stød [4]. Træer bliver med 10-50 års mellemrum skåret ned, og får herefter lov til at vokse igen fra de efterladte stød. Det giver en skov, som er præget af flerstammede træer, der sjældent vokser op i til egentlig højskov. Stævning er med til at danne lysåbne arealer i skoven, som giver gode vækstbetingelser for planter der ikke kan vokse i træernes skygge og laver varme pletter til fordel for skovens insekter.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Stævningsskov, beskyttet ved fredning.
- Stævningsskove på Naturstyrelsens arealer.

3.4 Plukhugst

Der findes mange forskellige definitioner af plukhugst, og det kan derfor være svært at give en beskrivelse af driftsformen. Overordnet set går plukhugst ud på, at enkelte træer plukkes ud af skoven, som et alternativ til renafdrift. Ved plukhugst opnås således et vedvarende skovdække, hvilket anses for at være et vigtigt vilkår for biodiversiteten. I Naturskogsstrategien fra 1992 er der opstillet nogle rammer for plukhugst, der skal sikre en naturvenlig drift med et vedvarende dække af skov og stabile forhold for dyr og planter. [3]. Formålet er bl.a. at danne lysninger, udføre tyndinger af hensyn til andre træer eller at udnytte økonomisk værdifulde træer. Der er desuden fokus på at bevare træer af mange forskellige arter og aldre i skoven, og enkelte træer bevares til død og henfald. Disse retningslinjer er med til at sikre mange forskellige levesteder for skovens flora og fauna.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Plukhugstarealer beskyttet ved fredninger.

Områderne er digitaliseret på baggrund af identifikation af konkrete fredningsbestemmelser, som specifikt nævner, at skove skal drives med plukhugst.

3.5 Hugst efter godkendelse

Hugst efter godkendelse er en beskyttelsestype, der i denne opgørelse kun ses inden for fredninger. Her må bevoksningen kun fældes, hvis der er givet tilladelse fra den specifikt opgivne part i fredningsbestemmelserne, typisk Fredningsnævnet eller relevant statslig myndighed.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Skove beskyttet ved fredning.

3.6 Løvtræsbinding

Områder med denne beskyttelsestype omfatter arealer, som skal drives med hjemmehørende løvtræer som de primære træsorter. Her er tale om områder, hvor løvtræsbevoksninger skal bevare deres nuværende karakter og kun må fornyes med hjemmehørende løvtræer, men også områder med gamle nåltræsplantager, der efter afdrift skal erstattes med løvtræer.

Løvtræsbinding er en beskyttelsestype, der i denne opgørelse kun findes blandt de fredede arealer. Fredningerne nævner ikke nødvendigvis løvtræsbinding direkte, så de enkelte fredningsbestemmelser er blevet fortolket på individuelt basis. Skovene behøver desuden ikke at være fuldstændigt dækket af løvtræer for at blive kategoriseret inden for denne beskyttelsestype, da løvskove med et løvtræsdække ned til 70% er blevet inkluderet i opgørelsen.

Der kan forekomme overlap mellem løvtræsbinding og andre beskyttelsestyper i fredningerne. Det skyldes bl.a. at individuelle skvområder, der efter fredningsbestemmelserne skal drives med f.eks. plukhugst, kan være en del af et større sammenhængende område, hvor nye tilplantninger kun må foregå med hjemmehørende løvtræer.

Kortet omfatter data fra følgende kilder:

- Skove beskyttet ved fredning.

3.7 Anden ekstensivering af skov

Anden ekstensivering af skov er en blandet pulje af varige biodiversitetsfremmende tiltag med oprindelse i tidligere tilskudspuljer under skovloven. Beskyttelsestypen består primært af skove med aftaler om plukhugst, men indeholder også lysåbne arealer i skove og områder med løvtræsbinding. Der er desuden enkelte aftaler med beplantninger til fordel for hasselmus og flagermus. Tilskudssagerne er blevet samlet under denne generelle beskyttelsestype, da deres individuelle tilskudstype ikke fremgik af kildedata.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Skove beskyttet ved tilskud med vilkår om tinglysning

3.8 Anden naturvenlig skovdrift

Denne beskyttelsestype dækker over områder, hvor skovbeskyttelsen ikke passer ind i rammerne for andre beskyttelsestyper. Områder, hvor driften har til formål at beskytte og fremme væksten af en bestemt træart, skove med fokus på at holde gamle træer i live ved tynding af skyggende ungtræer og bevoksninger, hvor kun helt udgåede træer må fjernes, er nogle eksempler på anden naturvenlig skovdrift.

Beskyttelsestypen bruges ved fredninger, hvor der i fredningsbestemmelserne er angivet et valg mellem flere forskellige beskyttelsestyper. Her kunne f.eks. være tale om et område, der ifølge fredningsbestemmelserne skal drives som græsningsskov eller ved plukhugst. Da der i fredningen ikke er et krav om at begge beskyttelsestyper skal praktiseres på en gang, ville det være

misvisende at digitalisere området som både plukhugst og græsningsskov. Alle scenarier ville være gavnlige for biodiversiteten, så området kan i stedet tildeles denne bredde beskyttelsestype.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Fredede skove med forskellige driftsformer, som ikke passer ind i øvrige kategorier.

3.9 Bevaring af egekrat

Egekrat er en særlig egeskov bestående af karakteristiske lave og mere eller mindre krogede egetræer. Træerne har sandsynligvis fået denne specielle form gennem påvirkning af vind og vejr, samt deres udnyttelse som stævning- og græsningsskov.

Denne opgørelse indeholder kun registreringer af bevaringsværdige egekrat, der vokser i Jylland og på Læsø. Egekrat vokser ofte på næringsfattige sandede jord, og ses derfor tit vest for israndslinjen i Midt- og Vestjylland. Dog kan naturtypen findes andre steder i landet, hvor de naturlige forhold tillader det, men de indgår ikke i denne kortlægning, da de ikke er registrerede.

Kortet omfatter data fra følgende kilder:

- Bevaringsværdige egekrat, som er registreret efter skovlovens § 26.

3.10 Bevaring af andre krat

Denne beskyttelsestype anvendes for fredninger af krat, der ikke har eg som den primære vedmasse. Her kan være tale om tjørnekrat, bøgekrat eller andre former for kratskov.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Krat beskyttet ved fredning.

3.11 Skovbevokset mose

Skovbevoksede moser er områder med trævækst, hvor en høj grundvandsstand gør jorden meget fugtig [6]. Moserne er ofte domineret af træarter, hvis rødder kan tåle at stå i den våde jordbund.

Denne opgørelse indeholder polygoner af skovbevoksede moser fra forskellige datakilder. Skovbevoksede moseområder fra Naturstyrelsens udpegninger og fredninger, er blevet manuelt afgrænset og tilstedeværelsen af en skovbevokset mose i dette område vil derfor være relativt sikker. Derimod kan skovbevoksede moser med oprindelse i overlapsanalysen mellem Base-map og DMPs områder med beskyttet natur være unøjagtig, da grundlaget for analysen bygger på et ældre skovkort og vejledende data.

Kortet omfatter data fra følgende kilder:

- Moser, som er beskyttet efter NBL § 3 og som har skovbevoksning.
- Skovbevoksede moser beskyttet ved fredning.
- Skovbevoksede moser på Naturstyrelsens arealer.

3.12 Habitatskov

Habitatskove er skovnaturtyper, som er omfattet af habitatdirektivet og er kortlagt inden for Natura 2000-områderne [8]. Disse naturtyper er enten sjældne, i tilbagegang eller er karakteristiske eksempler på europæisk natur. I Danmark er der følgende ti skovnaturtyper:

2180 Skovklit

9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn.

9120 Bøgeskove på morbund med kristtorn.

9130 Bøgeskove på muldbund.

9150 Bøgeskove på kalkbund.

9160 Egeskove på mere eller mindre rig, ofte vandlidende jordbund.

9170 Vinteregeskove i østlige (subkontinentale) egne. 9190 Stilkegeskove og krat på mager sur bund.

91D0 Skovbevoksede tørvemoser.

91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Kortlaget omfatter data fra følgende kilder:

- Kortlagte skovnaturtyper, omfattet af habitatdirektivet.

4. Resultater af kortlægning

4.1 Skovbevoksede arealer med driftsrestriktion/beskyttelse

For at gøre det samlede datasæt mere overskueligt er det samlede kort blevet inddelt i flere underlag. Alle de individuelle beskyttelsestyper har fået deres eget kort, hvor polygonerne er opdelt efter datakilde.

Fordelingen af beskyttelsestyper og deres respektive arealer inden for de forskellige datakilder, kan ses i Tabel . Da der kan være overlap i forhold til både datakilder og beskyttelsestyper vil en summering for tabellen give en misvisende overprædiktion. Eksempelvis kan et skovbevokset areal både være fredet som urørt skov og udlagt til urørt skov af Naturstyrelsen, hvilket medfører et overlap af datakilder. Ligeledes er der også overlap mellem flere af beskyttelsestyperne, hvilket er illustreret i tabel 3.

Tabel 2: Samlet arealopgørelse over skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet. Alle værdier er i hektar (ha). Tabellen er inklusiv overlap og kan derfor ikke summeres til et samlet areal med driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet. Det samlede areal med overlap er 154.748 ha.

Kode	Beskyttelsestype	Datakilde					
		Naturstyrelsens skove	Fredning	Tilskuds-sager	NBL § 3 Beskyttet natur	Egekrat	Skov-naturtyper
10	Urørt skov	65.128	1.401	2.527			
20	Græsningsskov	2.078	143				
21	Stævningsskov	151	134				
22	Plukhugst		3.331				
23	Hugst efter godkendelse		1.515				
24	Løvtræsbinding		4.782				
28	Anden ekstensivering af skov			540			
29	Anden naturvenlig skovdrift		2.340				
30	Bevaring af egekrat	773				5.221	
31	Bevaring af andre krat		168				
50	Skovbevokset mose	49	6		35.472		
60	Habitatskov						29.046

For at få et bedre billede af de reelle arealer med beskyttelse, blev der udført en overlapsanalyse. Resultatet af analysen kan ses i

Tabel 3 og tabel 4, hvor de individuelle beskyttelsestypers overlap med hinanden kan aflæses. I tabel 3 viser tallene i de grå bokse arealet for de enkelte kategorier af driftsrestriktion/beskyttelse uden overlap. I Tabel 4 viser tallene i de grå bokse arealer for enkelte datakilder uden overlap.

Tabel 3: Overlap mellem kategorier af beskyttelsestyper. Værdierne i de grå felter er beskyttelsestypens samlede areal uden overlap. Værdier i de hvide felter er overlap mellem beskyttelsestyper. Alle værdier er i hektar (ha).

	Urørt skov	Græsningsskov	Stævningsskov	Plukhugst	Hugst efter godkendelse	Løvtræsbinding	Anden ekstensivering af skov	Anden naturlig skovdrift	Bevaring af egekrat	Bevaring af andre krat	Skovbevokset mose	Habitatskov
Urørt skov	68.673											
Græsningsskov	1.959	2.221										
Stævningsskov	39	10	281									
Plukhugst	855	227	20	3.331								
Hugst efter godkendelse	208	43	0	2	1.515							
Løvtræsbinding	437	156	0	621	129	4.782						
Anden ekstensivering af skov	0	0	3	0	0	0	540					
Anden naturlig skovdrift	488	9	5	142	0	797	17	2.340				
Bevaring af egekrat	743	104	61	334	93	67	0	55	5.372			
Bevaring af andre krat	6	0	0	0	0	0	0	0	0	168		
Skovbevokset mose	3.231	75	32	665	125	387	15	193	97	11	35.442	
Habitatskov	15.977	681	85	1.387	240	1.054	250	429	1.265	34	4.926	28.194

Tabel 4: Overlap mellem datakilder. Værdierne i de grå felter er datakildernes samlede areal uden overlap. Værdierne i de hvide felter er overlap mellem datakilder. Alle værdier er i hektar (ha).

	Naturstyrelsens skove	Fredninger	Tilskud	NBL §3	Egekrat	Skovnaturtyper
Naturstyrelsens skove	65.480					
Fredninger	1.727	11.951				
Tilskudssager	0	277	3.067			
NBL §3 Beskyttet natur	2.634	1479	473	35.418		
Egekrat	681	552	86	93	5.221	
Skovnaturtyper	14.912	3.324	1.062	4.924	1.226	28.194

Beskyttelsestypernes overlap med hinanden kan skyldes, at et område er udlagt til beskyttelse fra forskellige datakilder. Områder, der tidligere har været fredet med en mindre restriktiv beskyttelsestype, kan senere være udlagt til urørt skov af Naturstyrelsen eller gennem tilskud. Desuden viser nogle af Naturstyrelsens udpegninger af urørt skov ikke konkrete arealer, men i stedet områder, hvori der indgår urørt skov (se bilag 4). Disse områder kan inkludere andre beskyttelsestyper, hvilket skaber nogle af de overlapsarealer, som kan ses i tabel 3.

Resultatet af overlapsanalysen viser en stor forskel i fordelingen mellem de forskellige beskyttelsestyper. Urørte skove udgør størstedelen af de eksisterende beskyttede skove i denne opgørelse, efterfuldt af skovebevoksede moser og habitatskov. Beskyttelsestypen med det mindste areal i opgørelsen er bevaring af andre krat, en meget begrænset beskyttelsestype, der kun forekommer inden for fredninger. Stævningsskove og anden ekstensivering af skov er andre beskyttelsestyper, hvis samlede areal er relativt lille sammenlignet med andre beskyttelsestyper.

Det samlede reelle areal af urørt skov i Danmark kan dog variere i forhold til det angivne i denne rapport's tabel 3. Det skyldes bl.a. måden hvorpå naturnationalparkerne og deres skove er kategoriseret i Naturstyrelsens GIS-database. Ifølge Naturstyrelsens definitioner, er alle skove inden for naturnationalparkens grænser urørte. Det er dog ikke alle af disse skovområder, der er registreret som urørte i databasen. Uden en reel udpegning kan områderne ikke indgå som urørte skove i denne samlede opgørelse. Derudover stammer Naturstyrelsens seneste udpegninger af urørt skov fra 2021, så områder udpeget i 2022 vil først komme med i en senere opdatering.

Grundet kompleksiteten af de forskellige overlap, er det ikke muligt at udregne det samlede skovbevoksede areal, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet på baggrund af overstående tabeller.

For at udregne det samlede skovbevoksede areal, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet er det samlede overlapsareal udregnet i ArcGIS (34.494 ha) og fratrukket det samlede areal med overlap (154.748 ha). Dette giver et totalt areal på 120.255 ha, hvilket svarer til 18,8% af de samlede ca. 641.000 ha skov i Danmark [9].

4.2 Arealer, der ikke er medtaget i kortlægningen

Kommunalt ejede skove, hvor kommunen har oplyst til Miljøstyrelsen, at der foreligger en kommunal beskyttelse, er ikke medtaget i denne opgørelse, da beskyttelsesgrundlaget kan variere fra sted til sted. Nogle kommunale skove er beskyttet gennem certificeringsordninger, politiske beslutninger eller administrative planer, mens andre drives uden nogen bindende beslutning om beskyttelse. Samlet set har kommuner omkring 1900 hektar skov, der drives med biodiversitet som hovedformål, men disse kan eventuelt have overlap med eks. fredninger eller habitatskov.

I tillæg til den arealbaserede opgørelse er der et større antal beskyttede enkelttræer, som ifølge aftalerne skal bevares til død, og må ikke udsættes for behandling, der kan føre til ødelæggelse eller forringelse. Træerne er beskyttede gennem fredninger eller tilskudssager. Mange af træerne er indtegnet tilfældigt i et område, da deres specifikke position ikke har været angivet i kildematerialet. Kortlaget i denne opgørelse kan derfor ikke nødvendigvis bruges til at lokalisere de enkelte træer, men kan danne et overblik over områder, hvor der findes mange beskyttede træer.

Kortlaget omfatter enkelttræer beskyttet ved fredning eller gennem tilskud. Arealet indgår ikke i den samlede opgørelse af skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet.

De beskyttede enkelttræers fordeling mellem træarter og datakilder kan ses i Tabel 5. Opgørelsen viser, at de specificerede arter bøg og eg er mest udbredte blandt de beskyttede træer, mens kun en lille smule nåletræ er specifikt beskyttet. Langt den største del af de beskyttede træer er dog ikke angivet specifikt med art. For datakilderne er langt de fleste enkelttræer beskyttet i forbindelse med tilskudssager, mens kun et mindre antal er beskyttet som del af en fredning.

Tabel 4: Oversigt over beskyttede enkelttræer fordelt på datakilder og træart.

Antal træer	Datakilde	
	Fredning	Tilskud
Træart		
Ask		51
Birk		57
Bøg	7	761
Douglas		1
Eg	95	208
Eg/bøg	87	
Kirsebær		2
Lind	4	16
Løv	332	
Rødel		14
Skovfyr		90
Ær		22
Ikke angivet	459	13.365
Sum	984	14.587
Total		15.571

5. Opdatering af data

Miljøstyrelsen har ansvar for af opdatere datagrundlag og kortlag, der viser skovbevoksede arealer, der har driftsrestriktioner, som tilgodeser biodiversitet. De fleste af datakilderne bliver opdateret årligt.

5.1 Naturstyrelsens skove

Naturstyrelsen opgør deres udpegninger af ny urørt skov en gang om året. Disse nyligt udpegede skove skal ved opdateringen tilføjes til de eksisterende lag med urørt skov. Det vil desuden være nødvendigt at kigge efter ændringer af græsningsskove, stævningskove, skovbevoksede moser og egekrat.

I det tilknyttede ArcGIS-projekt er der implementeret et direkte link til Naturstyrelsens GIS-servere. Her kan de nyeste data hentes og inkorporeres i datasættet for denne opgørelse.

5.2 Fredninger

Nye fredninger bliver løbende endelig afgjort. Alle nye fredninger skal screenes for skovbeskyttelse, digitaliseres og tilføjes til de relevante kortlag. Det vil ikke være nødvendigt at tjekke gamle fredningsbestemmelser igennem ved opdatering, medmindre en ny fredning ophæver en gammel.

5.3 Tilskudssager

Kortlaget med tilskudssager på MiljøGIS bliver opdateret en gang årligt. De private urørte skove og skove med anden ekstensiv skovdrift kan findes under temaet "aftaler om natur." Tilskud til urørte skove er permanente, så der burde ikke ske ændringer af gamle polygoner. Der vil dog være nye skove, som skal tilføjes til nærværende opgørelse. Anden ekstensiv skovdrift indeholder dog mange forskellige driftsrestriktioner, så her vil det være fordelagtigt at lave en fuld udskiftning af data.

5.4 NBL §3 beskyttet natur

Basemap04, som blev brugt til udarbejdningen af laget med beskyttet natur, bliver ikke opdateret på årlig basis. Det vil derfor ikke være nødvendigt at opdatere dette kortlag, så længe den nyeste version af Basemap stadig er fra 2021. Fremover forventes kortlaget med NBL §3 beskyttet natur at kunne opdateres ud fra Miljøstyrelsens digitale skovkort, der er under udvikling.

5.5 Egekrat

Kortlaget med bevaringsværdige egekrat kan findes på MiljøGIS. Denne datakilde ser ikke de store ændringer fra år til år, men en gang i mellem bliver enkelte egekrat rettet til. Der er derfor altid nødvendigt at lave en sammenligning mellem nyeste data og kortlaget fra sidste år.

5.6 Skovnaturtyper

Kortlægningen af habitatskov bliver for skovene udført med 12 års mellemrum. Til denne opgørelse er brugt data fra kortlægningen mellem 2016-2019. Hvis der ikke er kommet en ny kortlægning siden denne, er det ikke nødvendigt at opdatere habitatskovene.

6. Referencer

1. Miljø- og Fødevarerministeriet 2018, *Danmarks nationale skovprogram*. Miljø- og Fødevarerministeriet, København
2. Levin, G. 2022. Basemap04. Documentation of the data and method for the elaboration of a land use and land cover map for Denmark. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy, 77 pp. Technical Report No. 252
<https://dce2.au.dk/pub/TR252.pdf>
3. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen. 1994. *Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper*, Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.
4. Møller, P. F. (2017) *Naturen i Danmark: Skovene*, 2. udg. København: Gyldendal.
5. Miljøstyrelsen (ingen dato), *Skov og krat*. Tilgængelig på: <https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/naturpleje/naturplejeportalen/naturtyper-og-deres-pleje/skov-og-krat/> [Besøgt d. 04-11-2022].
6. Miljøstyrelsen (ingen dato), *Moser*. Tilgængelig på: <https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/3-beskyttede-naturtyper/beskyttelse-af-3-naturtyper/moser/> [Besøgt d. 04-11-2022].
7. Naturstyrelsen (ingen dato), *Naturnationalparkerne i Danmark*. Tilgængelig på: <https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/naturnationalparker/> [Besøgt d. 21-11-2022]
8. Buchwald, E., Søgaard S. (2000) *Danske naturtyper i det europæiske NATURA 2000 netværk*, København: Miljø- og Energiministeriet.
9. Thomas Nord-Larsen, Vivian Kvist Johannsen, Torben Riis-Nielsen, Iben Margrete Thomsen, Niclas Scott Bentsen og Bruno Bilde Jørgensen (2023): *Skovstatistik 2021*, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet, Frederiksberg.
10. Parviainen, J., Frank, G., 2006, *MCPFE Information Document on Data Collection and Compiling the Statistics On Protected and Protective Forest and Other Wooded Land in Europe*, Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe.

Bilag 1. Beskyttelsestyper

10	Urørt skov
20	Græsningsskov
21	Stævningsskov
22	Plukhugst
23	Hugst efter godkendelse
24	Løvtræsbinding
28	Anden ekstensivering af skovbrug
29	Anden naturvenlig skovdrift
30	Bevaring af egekrat
31	Bevaring af andre krat
50	Skovbevokset mose (§3)
60	Habitatskov

Bilag 2. Kort over beskyttelsestyper

Figur 1: Fordeling af skove med særlige driftsformer i Danmark. Her indgår beskyttelsestyperne græsnings-skove, stævningsskove, plukhugst, hugst efter godkendelse, løvtræsbinding, anden ekstensivering af skovdrift og anden naturvenlig skovdrift.

Figur 2: Fordeling af bevarelsværdige krat i Danmark. Kortet indeholder både egekrat og andre kratformer.

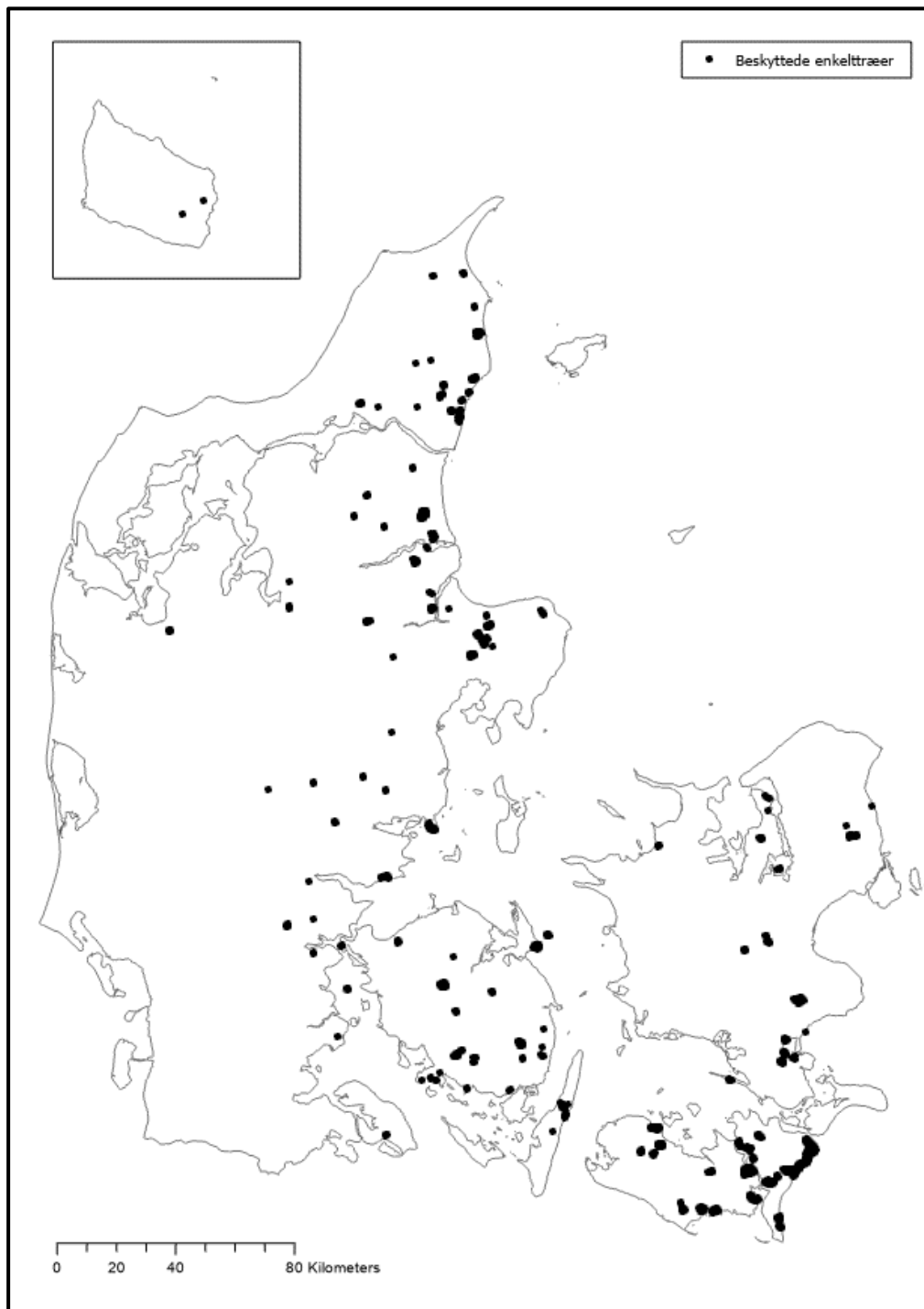

Figur 3: Fordeling af skovbevoksede moser i Danmark.

Figur 4: Fordeling af habitatskove i Danmark.

Bilag 3. Kort over beskyttede enkeltræer

Figur 5: Fordeling af beskyttede enkeltræer i Danmark.

Bilag 4. Notat vedrørende udpegning af urørt skov på statens arealer

Naturstyrelsens notat vedrørende udpegning af urørt skov i Naturpakken 2016, aftalen om mere urørt skov fra 9. juni 2020 og Natur- og biodiversitetspakken

Kriterier for udpegning af Naturskavsstrategi og enkeltstående udpegninger:

I Naturskavsstrategien udpegedes de bevoksninger, der genetisk kunne føres tilbage til gammel naturskov og ikke var tilplantet skov, som urørt skov. Der blev kun udpeget reelle bevoksninger og enkelte tilstødende arealer, hvorpå disse partier kunne udvides. Samme metode blev fulgt for de efterfølgende enkeltstående udpegninger frem til udpegningerne, der kom med Naturpakken fra 2016.

I Naturskavsstrategien blev græsningsskov og stævningssskov også udpeget. Stævningssskov bestod, som urørt skov udpegningerne, udelukkende af bevoksninger, og inkluderede ikke tilstødende lysåbne arealer, mens græsningsskov blev udpeget, hvor der var særlig biologisk værdifuld græsning i bevoksninger og på tilstødende lysåbne arealer. Det tydeligste eksempel er græsningsskoven i Jægersborg Dyrehave, hvor både de bevoksede og de store lysåbne arealer er udpeget som græsningsskov.

Kriterier for udpegning af urørt skov jf. Naturpakken 2016:

Udpegningen af urørt skov skete på baggrund af flere undersøgelser bl.a. ["Udpegning af skov til biodiversitetsformål på statens arealer – strukturel analyse"](#), ["Biologiske anbefalinger om udpegning af skov til biodiversitetsformål på statens arealer"](#) og ["Analysis and prioritization of future efforts for Danish biodiversity"](#).

Ved udpegningen af urørt skov i Naturpakken udpegede Naturstyrelsen dele af hele skove inklusive veje og lysåbne arealer uanset størrelse. Udpegningerne er placeret, hvor der var mest biodiversitet, sammenhæng til eksisterende udpegninger, lavere friluftsmæssig brug og få større fladedækkende fortidsminder. Udpegningerne er placeret i skove eller dele af skove, hvor der har været en høj biodiversitet knyttet til lang skovkontinuitet. Det er derfor ganske få steder, at lysåbne arealer over 20 ha indgår i udpegningen.

Rammer og kriterier for udpegningen kan findes i afsnit 4.4 i dokumentet ["Endelig udpegning af skov til biodiversitetsformål"](#).

Kriterier for udpegning af urørt skov jf. aftalen om mere urørt skov fra 9. juni 2020:

Udpegningen af mere urørt skov blev gennemført med baggrund i de samme undersøgelser, som udpegningen af urørt skov jf. Naturpakken 2016. Denne gang fulgte Naturstyrelsen op på at udpege så mange som muligt af de resterende forskeanbefalede skove, samt at udpege i

sammenhæng med tidligere udpegninger af urørt skov. Ved denne udpegning blev lysåbne arealer >20 ha, samt veje, park, anlæg og mere intensive anvendelser som p-pladser ikke medtaget i arealtallet. Lysåbne arealer, der i sammenhæng med lysåbne arealer udenfor Naturstyrelsen, er >20 ha, er heller ikke medtaget i arealtallet.

Naturstyrelsen har vist udpegningerne af urørt skov som hele arealer, da der er et ønske om at forvalte lysåbne og skovbevoksede arealer i sammenhæng. Udpegningerne viser derfor ikke de konkrete arealer, der tæller med i hektartallet, men de områder, hvori der indgår urørt skov.

Rammer og kriterier for udpegningen kan findes i dokumentet ["Forslag til nye kriterier for udpegningen af urørt skov"](#).

Kriterier for udpegning af urørt skov jf. Natur- og Biodiversitetspakken fra 2020

I Natur- og Biodiversitetspakken indgik et mål om at udpege urørt skov på 75.000 ha fordelt i Danmark, samt en etablering af 15 naturnationalparker. Regeringen besluttede, at størstedelen af de 75.000 ha urørt skov skulle udpeges på statens arealer. Naturstyrelsen diskuterede kriterierne for udpegningerne med forsker- og interessentfølgegrupperne, se ["Noter fra følgegruppemøder juni 2021"](#). Udgangspunktet har været at udlægge de statsskove, som har størst biodiversitetspotentiale i relation til urørt skov. Derfor indgår gamle løvskove og andre særligt naturmæssigt værdifulde områder på tværs af landet, samt al statsskov i Østdanmarks gamle løvskovsegne (ca. øst for israndslinjen) med undtagelse af stævningskove og skovrejsning foretaget efter 1980. Hidtidig græsningsskov udpeges til urørt græsningsskov på samme vilkår som anden skov. Lysåbne naturarealer mindre end 20 hektar indgår og medregnes i arealopgørelsen af urørt skov, når de hører med til skov. Lysåbne arealer >20 ha, samt veje, park, anlæg og mere intensive anvendelser som p-pladser er ikke medtaget i arealtallet. Naturstyrelsen har vist udpegningerne af urørt skov som hele arealer, da der er et ønske om at forvalte lysåbne og skovbevoksede arealer i sammenhæng. Udpegningerne viser derfor ikke de konkrete arealer, der tæller med i hektartallet, men de områder, hvori der indgår urørt skov.

Rammer og kriterier for udpegningen kan findes i dokumentet ["Oversigt over forslag til udpegning af ny urørt skov"](#).

Naturnationalparkernes placering er udpeget af regeringen, men andelen af urørt skov indenfor afgræsningerne følger samme kriterier som urørt skov udpegningerne.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk